

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของคนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 2) สำรวจคุณภาพชีวิตของคนไทยเป็นรายปี ระหว่างปี 2553-2555 3) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนไทยในภาคต่าง ๆ และเปรียบเทียบกับคุณภาพชีวิตในช่วงเวลาที่ผ่านมา และ 4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนไทย การศึกษาทำโดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและชนบทของจังหวัดที่เป็นตัวอย่างใน 4 ภาค และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคละ 3 จังหวัด รวม 15 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ชลบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี หนองคาย นครราชสีมา นครศรีธรรมราช สตูล และชุมพร ใช้จำนวนตัวอย่างในการศึกษาทั้งสิ้น 4,500 คน

ผลการศึกษา พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 48.40 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้วและอยู่ด้วยกันกับคู่สมรส ตัวอย่างส่วนใหญ่เกิดและอาศัยอยู่ในจังหวัดนั้นมาแล้วมากกว่า 30 ปี ประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมา คือ เกษตรกรรม และรับจ้าง/กรรมกร ระยะเวลาที่ทำงานมาแล้วเฉลี่ย 11.68 ปี มีรายได้บุคคลเฉลี่ย 18,655.99.-บาท/ปี รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 23,321.04.-บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 14,522.04.-บาท ตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งมีทั้งเงินออมและหนี้สิน ส่วนใหญ่ มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ลักษณะบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียวและสองชั้น และมีบริเวณบ้าน

ตัวอย่าง ร้อยละ 99.1 มีโทรทัศน์ ร้อยละ 94.1 มีตู้เย็น ร้อยละ 89.2 มีโทรศัพท์มือถือ และร้อยละ 83.1 มีรถจักรยานยนต์ใช้ มีเวลาพักผ่อนหย่อนใจเฉลี่ย 3.70 ชั่วโมงในวันธรรมดา และ 4.40 ชั่วโมงในวันเสาร์/อาทิตย์ กิจกรรมในการพักผ่อนหย่อนใจที่เป็นประจำมากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ดูโทรทัศน์ นอนเล่น/นั่งเล่น และฟังวิทยุ ในรอบปีที่ผ่านมาตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งเคยไปทัศนอาจร/ทัศนศึกษา และส่วนใหญ่นิยมไปต่างจังหวัด

คุณภาพชีวิตของคนไทยที่ได้จากการสำรวจ มีดังนี้ **คุณภาพชีวิตด้านการทำงาน** ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของตัวอย่างรวมทั้งประเทศเท่ากับ 7.84 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน **คุณภาพชีวิตด้านครอบครัว** ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตครอบครัวอยู่ในระดับมาก โดยคะแนนเฉลี่ยระดับความพึง

พอใจของตัวอย่างรวมทั้งประเทศเท่ากับ 8.16 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด ตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 67.4 เคยเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ เฉลี่ย 2.42 ครั้งต่อปี และมีร้อยละ 39.5 ที่เคยเจ็บป่วยจนต้องเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลหรือคลินิก ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวและไม่มีอาการที่บ่งบอกว่ามีภาวะความเครียด ภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และมีความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจเท่ากับ 7.96 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คุณภาพชีวิตด้านชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ในเรื่องของสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสินค้าประเภทอาหารมีราคาแพง ส่วนในเรื่องของการบริการของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนใหญ่เห็นว่า ได้รับบริการที่ดีแล้วทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข และบริการอื่น ๆ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนใหญ่เห็นว่าชีวิตและทรัพย์สินของตนยังไม่มีความปลอดภัยดีพอ สำหรับปัญหาเรื่องยาเสพติด ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าในพื้นที่ตนยังมีปัญหาเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย